

UJVIDÉKI HÍRLAP

Előfizetési árak:

Egy évre: 12 korona
Félévre: 6 „
Negyedévre: 3 „Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap
Szerkesztőség és kiadóhivatal: II. Rákóczi F.-út 13. I. em.
**AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT
HIVATALOS KÖZLÖNYE**
Felelős szerkesztő: **MAYOR JÓZSEF**Társ szerkesztő: **Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ**

Török-feltámadás.

Irtá: *Dr. Kalmár Ania.*

A török hadsereg mindenütt veri az orosz, maholnap már Batum is a kezükbe kerül s ez a meglepő dolog minden figyelmünket a török hadsereg felé fordítja. Nemcsak azért, mert a jelenvaló világháboruban a török nekünk elsőrangú szövetségünk, hanem azért is, mert ebben a meglepő dolgokban a törököknek, mint turáni testvéreinknek a *feltámadását* látjuk. De meglepő a dolog azért is, mert a Balkán-háboruban a török hadsereg ugyszólván a szemünk előtt omlott össze és senki nem hitte, hogy a török hadsereg zuhlottságából még föltámadhatik.

Mert irtózatoss bajok voltak a török katonai vezetéseknél. A török katonai vezetés — hadügyminiszteriumtól kezdve, a legutolsó hadbiztosságig — egy sikasztó, harácsoló s a balkáni szövetségeseiktől megvesztegetett banda volt. A hadvezetésnek minden része, egész a legutolsó lövészáróki el volt árulva, az ellenség mindenről értesülve, élelem és muníció sohasem volt ott, ahol kellett volna s így nem csoda, hogy a világnak még mindig egy legjobb katonáját, mindig és mindenütt megverte az ellenség.

Egy ember volt csak, aki látta Törökország végső pusztulását, egy ember, aki mint katona is elsőrangú, mint szervező tehetőség az első között áll, de amivel legtöbbet mondunk, *megvesztegethetlen ember és ez: Enver basa.*

A mikor a hadügyminiszteri székbe került, a legelső dolga az volt, hogy nyomban elcsapott kétszáz török generálist és főtisztet, a hadügyminiszteriumot és a katonai intendurát egészen újja szervezte, azután pedig magának a török hadseregnek az újjászervezéséhez fogott. A szervezéshez segítségül hívta a *németeket*, s Németországból *Liman von Sanders* porosz tábornokkal az élén egész sereg ka-

tonai instruktor ment Törökországba. Egész csendbe hozzá fogtak a török hadsereg újjászervezéséhez és felszereléséhez, s most mikor Törökország is akcióba lépett: akkorra már egy erős, újjászervezett s a mi födolog, egy mindenképpen fölszerelt hadsereg kért magának részt a világháboruból.

Az újjászervezés abból állott, hogy legelőször is az *általános védkötelezettséget* rendelte el a kormány, a hol 21—45 évig mindenki katona. Ebből három évet kell tölteni az aktív szolgálásban, hat évet a tartalékban, kilencet a honvédségben és két évet a népfelkelésben.

Az egész hadsereg négy hadseregfelügyelősegre van beosztva, s ezek közül az első Konstantinápolyban, a második Errindianban, a harmadik Damaskusban és a negyedik Bagdadban székel. *Egyiptom és Suez elleni operációkkal a damaskusi és részben a bagdadi hadsereg van megbízva.*

A négy hadseregfelügyelőség alá tizenegy hadtest tartozik.

Egy hadtest három gyaloghadosztályból, egy hadosztály három zászdból, egy ezred három zászlóaljából áll. Az újjászervezett török hadseregben tehát a *hármadik hadmiveleti csapategység lett elfogadva.* A dandár beosztást, a mely Európa valamennyi hadseregében megvan, az új török hadsereg szervezete mellőzte. — Minden hadtestnek két lovasezrede van. A békelétszám 270 ezer, 1500 ágyúval, a hadilétszám ennek nyolcszorosa. Tüzérsége: könnyű és nehéz, a mely a tábori ágyukon kívül tarackágyúkkal is föl van szerelve. — Mindezt tekintetbe véve, most már az újjászervezett török hadsereg teljesen modern európai hadsereg, s minthogy máskülönbén a török katona a világ első katonái közé tartozik: egész biztosra vehető, hogy az orosz a Kaukázusban, az angol pedig Egyiptomban feltétlenül meg fogja verni.

A kolera elleni védőoltásról.

Irtá: *dr. Wagner Károly*, városi t. főorvos.

Komoly időkben, komoly szavakkal és néhány számadat felsorolásával kívánom városunk közönyös közönségét a kolera-védőoltások lényegéről és — hangsúlyozni akarom — szükségességéről tájékoztatni. Nem értek minket váratlanul, sőt teljes apparátusunkkal régóta készületben lestük a háborúk szinte elmaradhatatlan követőit, a járványokat és ezek közül a ragadóssága, 50 százalék körül mozgó halálozási száma miatt jelenleg legaktuálisabb, legfenyegetőbb kolera-veszélyt. Fel kell világosítanom a közönséget arról, hogy az elmúlt években itt-ott megjelenő, legtöbbször behurcolt koleraesetek elfojtása, a továbbterjedés megakadályozása az akkor fennforgó normális, békés viszonyok mellett gyerekjáték-számba ment a mai, más időkben lehetetlen elszállásolási, élelmezési és forgalmi viszonyainkhoz képest. Városunk ma a hadműveletek kiinduló pontja, polgári lakosságunk számát elérő katonaság koncentrációs és elszállásoló helye, amellét ezer és ezer ügyes-bajos idegennek, messze ismeretlen egészségügyi viszonyok közül idejövő hozzá tartozónak tanyája; e forgalomnak ellenőrzése — ami békés viszonyok között elsőrangú feladatunk, — ma egyszerűen kiskiklik kezünkben.

Ez idegenforgalom egyformán sújtja a város minden házát, minden lakosát, a miért is *dr. Miskolczy Imre* miniszteri biztos első intézkedése az volt, hogy egyelőre 1000 egyén részére kolera-védő anyag érkezék városunkba és hogy a közönség figyelme falragaszokkal irányították ezen *díjtalan oltás igénybevétele*. A miniszteri biztos ez intézkedése elrendelésénél, hivatkozott a koleraoltásokkal a galicziai harctéren szerzett tapasztalatokra, melyek szerint a *kolera az északi hadseregben megszűnt, amint a katonaság végig be volt oltva*, dacára annak, hogy minden egyéb körülmény meglehetősen változatlan maradt. Ismeretes az 1913-iki görög—bolgár háboruban végzett koleraoltások *jényes eredménye*, melyek szerint 91224 kétszer oltott egyénből megbetegedett 644 (7 az ezezből) és ezek közül meghalt 39 (6.5%) míg a nem

oltottak közül megbetegedett 93 az ezezből és elhalt 27.5%. Még az egyszeri oltás is annyira védett, hogy 92 helyett 42 betegedett meg ezezből és a halálozás ezek között csak 12% volt.

Ma már közelebbi példára is hivatkozhatom. *Dr. Spitzer István* Bács-Bodrogmegeye tisztii főorvosa a napokban tartott értekezleten jelentette, hogy a Vajsza melletti előszigetén kolera miatt vesztégar alatt tartott 500 főnyi kubikos munkáscsoportból körülbelül 200-at beoltott és ezek közül dacára a teljesen azonos körülményeknek egy sem betegedett meg, míg a be nem oltottak közül 17 megbetegedés történt. A számok maguk beszélnek és ezek alapján a kolera elleni védőoltásokat, melyek igen csekély fájdalommal járnak, semmiféle komolyabb visszahatást vagy munkaképtelenséget nem okoznak, a mostani járvány idején mint megbízható és hatásos óvszer a betegség ellen mindenkinek a legkomolyabban ajánlhatom.

Különösen felhívom oltásra mindazokat, kiknek a közönség szélesebb rétegeivel, különösen katonákkal sürűbb érintkezésük van. Ilyenek a pósthivatalnokok és póstaszolgák, a vasuti személyzet, a villamos kocsi személyzete, ápolással foglalkozók és egészségügyi személyzet. Tekintve azonban, hogy ma mindenütt zsúfoltság uralkodik, hogy az ezidőszert fertőzést terjesztő katonasággal ma ugyszólván mindenki sürűn érintkezik, hogy az oltás *fájdalmatlan és díjtalan*, a város mindenkor értelmes és higiénikus tanácsok iránt fogékony közönségének minden tagját figyelmeztetem a védőoltás előnyeire és szükségességre. Az oltások vékony tüvel történő boraláfecskendezésből állanak és vasárnap kivételével naponta végeztenek a városháza kis tanácstermében délután 3—4 óra között a tisztii orvosok által, nagyobb csoportok beoltása más időben és másutt is történhetik előzetes megállapodás szerint.

Bizom benne, hogy rövid időn belül az oltások iránt melegen érdeklődő *dr. Miskolczy Imre* miniszteri biztossal, a jelentkezők számának folyton való emelkedését közölhetem.

HIREK:

Bátyám, a magyar...

Aka Gündüs, a török nemzet legnagyobb mai költője, a következő színes költeményben dicsőíti a németeket és a magyarokat:

Szivednek lázas verését olthatatlan tüzzel érzem a magam szivében. Ezt a szivverést, amely együtt dobogtatja szivünket, én vettem-e át tőled, vagy te én tőlem? Micsoda mennyei hatalom adta nekünk és kötött össze bennünket? De ismerem azt az erőt, amely remtés teljessége sem tud betölteni. *Ez a győzelem szerelme!*

Az én nagy lelkemben is, amely évek óta pusztá volt és kétségbeesett és csöndesen vértzett, megvolt ez a szerelme. Te és én, mindketten szerelmesek vagyunk. Az ut, melyet kardokkal nyitottál előttem, az Igazság országába vezet. Veled vagyok. Jöjj, ne forduljunk vissza, mielőtt az országod meg nem hódítottuk.

Nem vér csorog ellenséged melléből, amelyed golyód talált. Az emberiség az, amely váltáságát várja tőlünk, a könnyek, amelyek évszázadok óta gyűlemltek. Jöjj! Mielőtt föl nem száritottuk szívünk tüzével a könynyeket és vigaszt nem találtunk, nem oljtuk ki e tüzet. Világító hős vagy, kedves és emberesége. Amig mi élünk: te, én és bátyám, a magyar, erőssé és férfiasá teszük ezt a világot. A távolból hangok zengenek — ez nem az ágyuk dörje, ez a törtelem boldog ujjongása. Mert látja, hogy az igazi emberiség és az igazi erkölcs most születlenek. Azért vigadoz most.

Ó ifju bajtárs, te selyemhaju német! Ha a győzelem anyagai fölemelik kezedet és büszke földet, záporozzanak rá a Hydepark virágai... És én, majd ha keresztülvonulok a Kaukázus hófödté erdein, hősiességed dalát fogom énekelni.

Ó te német, te aranyarkantyús, aki rózsakertté büvölöd a pusztát, amelybe lábad belép. A dicsőség és fény istennője ne takarja el előled föllegekkel a jövendő napját. Mikor büszke lábam partjaira ér, álljon meg a Volga áhítatosan, hogy megvárja rajta és szünjön meg folya... És én azon az éjszakán, mikor a félhold világa átszűrődik a datolyapálma ágain, Rólad fogok beszélni a csöndes Nilusnak. Ide a kezedet, bajtárs! Föl! Előre, a harcra! Előre, míg a vadság, gyűlölet, ellenkezés egész világa el nem tűnik.

Rendkívüli kiadásunk. Az *Ujvidéki Hírlap* hétfőn *rendkívüli kiadásban* tudatta városunk közönségével és érdekelt kereskedőivel, hogy főispánunk közbenjárására, a már az *Ujvidéki Hírlap* legutóbbi számában közölt és általa kieszakozott vívmányokon kívül, — a kereskedelmi miniszter intézkedésére, — városunk élelmiszer-szükségletének sürgős kielégítésére *naponta két élelmiszer gyorstehervonatot indított Ujvidékre.* A közlélemezés

szempontjából ezen nagyfontosságú intézkedést városzerte általános örömmel és megnyugvással fogadták.

Városi közgyűlés. A városi törvényhatósági bizottság e hó 21-én délután 4 órakor közgyűlést tart, amelynek napirendjén az 1915. évre alakítandó albizottságok tagjainak megválasztása, a központi választmány megalakítása, Abaujtornamegye átírata, és néhány nyugdíjazási és egy orvosi oklevél meghirdetése fog szerepelni.

Katonai elszállásolás. A helybeli cs. és kir. hely- és hadrapparancsnokság megkereste a várost, hogy a január 16-án bevonuló népfelkelők részére gondoskodjon azoknak elszállásolásáról.

Gyorsvonatközlekedés. A Máv. igazgatóságának intézkedésére, a központi szállításvetető parancsnokság hozzájárulásával az egy póstavonatra redukált hadimenetrendbe *hétfő reggel óta, előzőeken, egy gyorsvonatot iktattak be,* mely a hadimenetrend érvénybenlétéig *naponta d. e. 10 óra 21 perckor indul Ujvidékről és Budapestre d. u. 4 órakor érkezik meg.* Ennek a gyorsnak az ellenvontaja: a budapesti gyors Budapestről *naponta este 8 órakor indul és Ujvidékre éjjel 2 ó. 21 perckor érkezik meg.* — A mai háborus, hadimenetrendes világban, amikor a Budapestre való utazás, póstavonaton közel 24 óráig tart, nagy örömmel fogadját mindenki ezt a gyorsvonatot is, amely a közlekedés gyors lebonyolítása mellett még a fővárosi lapokat is 16 órával hamarabb hozza Ujvidékre, mint ahogy a póstavonaton jönnének.

Elhalasztott közigazgatási bizottsági ülés. A minden hónapban rendszerint 14-én tartani szokott közigazgatási bizottság e havi ülését csak 21-én csütörtökön délelőtt 11 órakor tartja meg, mert a közigazgatási bizottságnak a városban kívül lakó állami tisztviselő tagjai a hadimenetrend folytán csak nagy kerülőn tudnának Ujvidékre eljönni.

Ujvidékiek hadifogságban. A háboru hadifoglyai közt már néhány ujvidéki katona neve is szerepelt. Most újabban ismét négy ujvidékiről érkezik hír, akik közül *Almoslino* Fülöp üvegkereskedő fia, — orosz, *Martin* Ferenc borbély, dr. *Boksan* Milos ügyvéd és *Barth* Domonkos könyvkötő szerb hadifogságba jutottak. *Almoslino* Románián át küldött hírt aggodó hozzátartozóinak, akiket megnyugtatótt, hogy aránylag jó sorsban van, míg *Martin*, dr. *Boksan* és *Barth* távriatlag tudatták ujvidéki családjaikkal, hogy Szerbiában hadifoglyok és jó dolguk van.

Nádassy szinigazgató kérvénye. *Nádassy* József a szabadkai színház igazgatója e hó 10-én kérvényt adott be a városi tanácshoz, amelyben hetven tagu szintársulata részére tizenkét napra színházszínház engedélyt kér, melynek elnyerése fejében nagyobb összeget ajánl fel egy a város által meghatározandó jótékony célra. A kérelem ügyében legközelebb színházi bizottsági ülés lesz.

Elzárt utátjárók. A Máv. szabadkai üzletvezetősége arról értesítette Ujvidék város tanácsát, hogy a vonatforgalom ismét szükségessé teszi a már mult évben egyidőben elzárt utátjáróknak újabb bizonytalan időre való elzárását. Eszerint a vasuti utátjáróknál a gyalog és kocsiközlekedés további intézkedésig tilos.

Időiglenes hadimenetrend. Az *Ujvidéki Hírlap* már mult számban röviden megírta, hogy szombat éjjel óta a Budapest-Indiai vasútvonaton, tehát Ujvidéken is, a hadimenetrend lépett életbe, amely a következő vonatjáratokat tartalmazza: *Ujvidékről Bpestre póstavonaton:* d. e. 12 óra 09 perckor, *gyorsvonat:* d. e. 10 óra 21 perckor. *Budapestről Ujvidékre póstavonaton ind.* este 8 órakor érkezik d. u. 3 óra 04 per. *Ujvidékről Indiára indulás d. u. 4 óra 48. p. Ujvidékről Tütele indulás d. u. 3 óra 36 p. Tütele Ujvidékre érkezik déli 11 ó. 03 p. Ujvidékről-Hódság, Szabadkára indulás 6 óra 16 per. Hórsórol Ujvidékre érkezik d. u. 2 óra 59 perckor.*

A tüdőbeteggondozó intézet működéséről. Uj beteg a hét folyamán nem jelenkezett. A régiék közül 18 látogatta az intézetet, kik közül 14 segélyben is részesült. Kiosztottak novemberben 633 liter tejet, 120 kilo kenyert és 36 korona lakbért. December hóban 630 liter tejet, 102 k. kenyert 36 kor. lakbért. és negyed-ol fát. A betegápolási-alap terhére a háboru alatt fokozottan mérvben történt rendelés. Adományokban befolyt 5 kor. koszorú-megváltás és Medgyesi F. igazgató úrtól 1 drb. Praxafeskendő.

Az idén nem bálözünk. Az országban mindenféle elmaradnak az idén a bálók, vigalmak, mulatságok. Amikor legjobbjaink véreznek el a harcmezőkön akkor az itthonmaradottoknak bálözni, mulatni nem szabad. Ujvidéken is természetes csak ez a helyes álláspont győzhetett, mert amint értesültünk, már majd minden egyesület elhatározta, hogy az idén nem gyulnak ki a tánctermek csillárai és addig vigaság, bál nem lesz, amig hősiessen harcoló katonáink a nagy és végleges győzelmet ki nem vívják.

Értesítés. Értesitem az iparos-tanoncokat, hogy a tanoncskolában a tanítás újból megkezdődött. A tanítás egyelőre az alábbi beosztás szerint fog történni: Hétfőn: 5-7-ig az előkészítő osztályokban lesz tanítás. Kedden: az I. osztályban. Szerdán a II. osztályban Csütörtökön: a III. osztályban Pénteken: a rajzpótló és a téli tanfolyamban. Szombaton: a téli tanfolyamban. Vasárnap: 8-9-ig hittan és 9-12-ig rajz. Vasárnap: 2-3-ig hittan és 3-6-ig rajz. Krompaszky, igazgató.

Népfelkelők figyelmébe. A folyó hó 16-án bevonuló népfelkelőket (1890—1887 évfolyam) a következőkre figyelmeztetjük: A közös hadsereghez beosztott népfelkelők a m. kir. Törvényház épületében, a honvédséghez beosztott népfelkelők pedig a „Magyar Király” vendéglőben jelentkezzenek. A most bevonuló népfelkelők a kiképzési időszak alatt a saját ruházatukat fogják használni. E célból meleg alsó és felső ruházatot (kötött ujjasmelényt és kötött alsónadrágot, felső posztókabátot) jó erős lábbelit és takarót lehetőleg hozzanak magukkal. A saját teljes ruházat használatáért naponként 30 fillért térítést fognak kapni, a takarók pedig becslési áron megvételnek. Két napi ételmelet magukkal hozzanak. Bevonulásuk alkalmával a népfelkelési igazolvány birtokában Ausztria és Magyarország, nemkülönbön Bosznia-Herczegovina területén igényük van vasutakon és gőzhajókon harmadik osztályon ingyenes utazásra. A vasuti, illetve gőzhajó állomáson jóval a vonat illetőleg gőzhajó elindulása előtt megjelenni és igazolványi lapjaikat az állomás jegypénztáránál lebélyegeztetni tartoznak. A be nem vonulót karhatalommal vezetik elő és a törvény teljes szigorával büntetik.

Ártatlanul meghurcolt urileány.

A mozgósítás óta számos kémkedési és igaztási ügy foglalkoztatta az ujvidéki törvényszéket. Hogy azonban igen sok alapelküli feljelentés felett volt kénytelen a bíróság itélkezni, azt mutatja az a számos felmentő ítélet, amely sok ártatlanul meghurcolt embernek elégtételt szolgáltatott.

Ilyen eset az is, amelyről jelen törvényszéki tudósítasunk szól. Különös érdekességet kölcsönöz neki az a háttér, amely az egész esetnek rugója.

Magyar László, helybeli géplakatos egy határrendőrnek elmondotta, hogy mintegy két évvel ezelőtt Milicsics Milica, helybeli földbirtokos leánya, aki özvegy édes anyjával együtt él, azt mondta, hogy „gyűlölöm a magyarokat és amig élek gyűlölni fogom őket; a magyarok gyengék, nincs ágyujuk, nincs municiójuk, Szerbia azonban el van készülve, hogy bármikor leszámolhasson a magyarokkal és megegye őket reggelire”. Előadta továbbá *Magyar* László, hogy a leánynak összeköttetései vannak Belgrádban és Sabácban. Állításainak megerősítéséül pedig átadott a határrendőrnek egy képes lapot, amely Milicsics Milicát szerb nemzeti viseletben ábrázolja.

A határrendőr *Magyar* László ezen előadását jelentésbe foglalva beterveztette a határszéli rendőrkapitánysághoz. A vád mindenestre súlyos. A határrendőrség nyomban meg is indította a nyomozást és házkutatást rendelt el, de semmi terhelő adatot nem talált. Mint-

hogy azonban a vád kémkedés és igaztásra irányult, az ügyész-ség a lány előzetes letartóztatását rendelte el.

A nyomozás és tárgyalás során Milicsics Milica, magyar műveltségű urileány, aki nemcsak hogy perfektül beszél magyarul, hanem magyar polgári és kereskedelmi iskolát végzett, igen érdekes védekezést terjesztett elő. Előadta, hogy a vád minden alapját nélkülöz, hogy ő egyáltalában nemzetiségi kérdésekkel nem foglalkozott, hogy ő a magyarokat sohasem becsmérelte, hiszen ő is magyar lány, hanem Magyar László előadása merő bosszu műve volt.

Magyar László — szerinte — ugyanis megkérte a kezét, ő azonban kereken visszautasította. Ugy emiatt, valamint egy perből kifolyólag is, amelyet édes anyja ellen folytat, vele állandóan haragos, ellenséges viszonyban van — amit egyébként Greiner Ferenc nevű tanu is igazolt, — és ez indíthatja Magyar Lászlót arra, hogy ilyen kegyetlen bosszút álljon rajta.

A megtartott főtárgyaláson, — amelynek nem legutolsó érdekessége volt Varga Béni azon vallomása, hogy ő tapasztalatból tudja, hogy „Magyar László szereti az embereket bemártani, hazug híreket terjeszteni és hazafiságával tüntetni” — a vádat Magyar Lászlón kívül senki sem igazolta, mire a törvényszék Magyar László vallomását figyelembe nem véve, Milicsics Milicát bizonyítékok hiányában felmentette.

A lány azt hitte, hogy a fogvatartás és meghurcoltatás szenvedéseitől immár megszabadult. Az ügyész-ség azonban kötelességszerűen kénytelen volt az ítélet ellen felebbezni, mire a törvényszéknek az előzetes letartóztatást a kir. ítéletábra további intézkedéseig fin kellett tartania.

A meghurcolt lány tehát tovább is fogva maradt, a napokban az azonnali szabadlábra helyezést iránti táblai rendelet megérkezett. Ma pedig lejött a tábla ítélete is, amely szintén a lány ártatlanságának elismerése mellett a felmentést elégtételt szolgáltatott neki.

A gyorsított bünvádi eljárásról szóló rendeletnek sok üdvös intézkedése mellett bizony — amint jelen eset is bizonyítja, — gyakran nagyon szomorú következményei vannak. Nem volt elég, hogy a lány teljes ártatlanságának beigazolásáig és a törvényszék ítéletének meghozataláig fogva volt, a gyorsított eljárási rendelet értelmében a táblai ítélet meghozataláig továbbra is letartóztatásban kellett tartani.

Az ártatlanul elszenvedett meghurcoltatás és mintegy 6 heti fogságért elégtételül csak a két felmentő ítélet szolgál neki.

A kikoszorózott kérés pedig, — ha tényleg bosszúállás volt cselekedeteinek rugója, — elérte célját és ha csak részben is, kielégítette bosszuszomját: sikerült egy ártatlan lányt a meghurcoltatásnak kitenni és szabadságától megfosztatni.

Aki a fiát keres. . .

„Csak még egyszer akarom megölelni, megcsókolni“.

Az ujvidéki pályaudvaron türelmetlenül várta a közönség a Szabadka—Szeged felé induló vonatot.

Hihetetlenül nagy most a délvidéki vasuti forgalom. A menetrendszerű indulási és érkezési időpontokat nem lehet megtartani. A pályaudvarok tele vannak minden szolgálati ághoz tartozó katonákkal, egészségesekekkel, sebesültekkel; itt-ott vándorló polgári egyénekekkel, nagyrészt sebesült katonák hozzátartozóival és a napi élet forgalmának utasaival.

Kedd este Ujvidekről a 9 óra 25 perckor induló vonatra várakoztam egész 11 óra 20 percig, amikor elindultunk és Szegedre értem 12 óra 07 perc helyett reggel 5 óra 30 perckor. Nem valami kellemes tehát az éjszakai utazás.

Az ujvidéki pályaudvaron várakozva, a sűrű ködben a perron korlátjához támaszkodva állt egy öreg uriaszony. Talpig feketében. Fehér arca, világoskék szemei mint egy rámába festett képről világítottak az est homályában. Szemei mindenfelé villogtak: minden katonát élesen megfigyelt, az arcába nézett, a fejét csóválta és várt türelmesen.

Előtte többször elsétálva, végre megszólított németül:

- Hová megy az itt álló vonat?
- Budapest felé.
- Köszönöm.

A budapesti vonat elment, az öreg nő még mindig ott állott.

Most én szólítottam meg:

— Melyik vonatot várja? — kérdeztem tőle.

- A fiamat várom.
- Hol a fia?
- Nem tudom.

Egész öltözködésének finomságából meg lehetett állapítani, hogy előkelő, gazdag asszony.

— Honnan várja tehát éppen itt?

— Csehországból jöttem ide. Drága jó fiam, akinek két gyönyörű gyermeke van és most ő negyvenhatéves, öt hónap óta van a csatatéren. Két hónap óta semmi hírt nem hallottam felőle. Eljöttem ide, ahol most nagy a katonai mozgalom, hátha megtalálom itt.

— Hány éves, ha szabad tudnom?

— Tizennyolc elmúltam, hát mennyi vagyok? — kérdezte mosolyogva,
— Bizony nem tudom.
— Nyolcvankettő.
— És egyedül eljött Csehországból erre a nagy utra?

— Hja, ilyen az anyai szív.

Világos, nefelejtsek szemeit elborította a könyeknek fátyola. Erőt vett magán s folytatta a társalgást:

— Nehéz itt boldogulni, ha az ember nem tud magyarul. Nagyon szép, de nehéz a magyar nyelv.

— A német beszéddel könnyen lehet itt boldogulni.

— Igaz, de jobb szeretném, ha tudnék magyarul. Valamikor tudtam egy keveset. Én Krajnában nevelkedtem. Szüleim házánál 1848-ban magyar honvédek voltak bekvártélyozva. Akkor is háboru volt, de nem olyan borzalmas volt, mint a mostani és nem tartott ilyen sokáig. Én akkor még kölyök voltam. Ach meine arme ungarische Honvéden. Megtanultam tőlük néhány szót magyarul. Kedves! Szép. Keszenem. Ők is szerettek engemet nagyon. Fölültettek a lóra s jót mulattak a sívalkodásaimon, de apródokint megszerettem a lovaglást s minden nap akartam lovagolni. A honvédek között volt egy baron *Bánffy*, aki azt mondta, hogy neki ménése van itt Dél-magyarországon. Amikor elmentek, átadott nekem egy cédulát s azt mondta, az van rá írva, hogy ha eljövök a birtokára bármikor s megmutatom a cédulát, a ménéséből azt a lovat adják nekem, amelyiket kiválasztok magamnak, ha ő már nem élne is. A cédulát sokáig őriztem; egyszer egy magyar ember lefordította németre, ami rá volt írva:

— „Kedves, aranyos kicsike Lujzikám, szeretem magát Báro Bánffy“.

A kék, világos nefelejtsek-nyolcvankét esztendő szemei mosolyogtak s hirtelen megint könyölködtek lettek.

— Die ganze Welt ist verrückt.

Oh az én egyetlen drága fiam. Csak még egyszer, egyetlen egyszer akarom megölelni, csak még egy csókot akarok adni az arcára, a szájára, aztán keresztet vetek s isten nevében harcoljon tovább a hazáért. Isten önnel uram.

Jött egy katona, aki szívességből kísérté a matronát a szenvedések kálváriáján, karanfogta s elvezette a váróterembe.

Sohasem fogom elfelejteni a világ összes szenvedő anyáinak ezt az átszellemült képviselőjét.

Oh, ha láthatnám, amikor megtalálja a fiát, megöleli, megcsókolja s hazaviszi a két, kicsi, kedves gyermekéhez.

Balassa Armin dr.

**Fényképészséged
vagy másoló
azonnali belépésre,
megegyezés szerinti
fizetés mellett fel-
vételik.**

**HEIMANN J. fényké-
pész Ujvidék, Petőfi
utca 5. szám.**

6—3

**Hirdetési Ügynököt
alkalmaz a kiadóhivatal.**

Bródy Sándor **Fehér**
Mindenütt
kapható
1 korona. **Könyve**

a háborúról.
Előfizetéseket elfogad az
„UJVIDÉKI HÍRLAP“.

Igyunk
csak
Törley
pezsgőt.

Az ELITE kávéház

a legelőkelőbb közönség találkozó helye.

Elsőrendű cigányzene.